

ARKIB : 20/10/2011

Mangsa dibuli di laman sosial

Oleh SHOLINA OSMAN
Gambar HAFIZ KHOSMAT

Remaja dan kanak-kanak menghabiskan purata 19 jam masa menghadap Internet.

PENGALAMAN mangsa buli di alam siber ini diceritakan sendiri oleh seorang pelajar tingkatan empat, Asraf (bukan nama sebenar) yang kini belajar di sebuah sekolah menengah di Selangor.

Asraf memberitahu, biasanya perbuatan buli itu dilakukan oleh sekumpulan pelajar yang biasanya menggunakan laman sosial seperti Facebook (FB) untuk membuli rakan dan juga guru.

Melalui perbuatan tersebut, kumpulan pelajar terbabit akan menceroboh laman sosial rakan-rakan dan guru mereka dengan meletakkan pelbagai status dan komen yang memalukan.

Dalam kes Asraf, pada pandangan rakan-rakan dan saudara mara dia melayari laman sosial itu sepanjang masa. Ini berdasarkan statusnya yang dikemas kini hampir setiap minit.

Tetapi realitinya, Asraf langsung tidak melayari Internet pada hari berkenaan. Malah rumahnya juga tidak ada kemudahan Internet. Dia juga tidak mengunjungi kafe siber. Kalau pergi pun akan ditemani bapa dan ibunya. Telefon bimbitnya pula tidak ada capaian Internet.

Maknanya, Asraf telah menjadi mangsa buli di Internet oleh rakan-rakan sekolahnya.

❶❷Sukar untuk meneka siapa yang terlibat kerana mereka ini bergerak dalam kumpulan. Mereka menggunakan kafe siber untuk melakukan kerja-kerja menggodam FB saya,❸❹ katanya.

Kata Asraf, ada rakannya mengalami nasib yang lebih teruk lagi apabila gambar dan profil dalam FB ditukar.

Katanya, perbuatan itu memang memalukan, tetapi mangsa hanya berdiam diri kerana bimbang akan dibuli lebih teruk.

Jelas Asraf, guru kelasnya juga turut menjadi mangsa hingga terpaksa menukar kata laluan ke akaun FB.

Namun, ia masih gagal untuk menghalang kumpulan pelajar nakal terbabit daripada terus menceroboh ke akaun guru tersebut.

❶❷Yang peliknya setiap kali guru saya menukar kata laluan baru di akaun FB mereka ia berjaya dikesan oleh kumpulan pelajar ini.

❶❷Pelajar-pelajar ini begitu bijak dalam menceroboh kata laluan di FB sesiapa sahaja yang mereka kehendaki,❸ katanya.

Atas pengalaman itu, Asraf memberitahu dia tidak lagi berminat melayari laman sosial itu kerana bimbang diperhatikan oleh kumpulan itu yang menunggu masa untuk membuli.

Cerita Asraf itu merupakan salah satu daripada beribu-ribu jenayah siber yang menyasarkan kanak-kanak sebagai mangsa.

Daya tarikan Internet memang kuat sehingga menjadi kegilaan bukan saja pada kanak-kanak bahkan orang dewasa.

Disebabkan ketagihan kepada Internet terutama pada laman-laman sosial seperti FB, Fanpage, blog dan sebagainya menyebabkan mereka terdedah kepada kejadian buli siber.

Laporan Keluarga Norton Online 2010 menunjukkan kanak-kanak di Malaysia telah menghabiskan secara purata 19 jam seminggu di Internet.

Tetapi ibu bapa hanya beranggapan anak-anak mereka menggunakan Internet selama 11 jam seminggu.

Laporan tersebut juga mendapati hanya empat daripada 10 ibu bapa mengetahui apa yang dicapai dan dilayari oleh anak-anak mereka di Internet.

Peluang untuk melayari Internet juga tidak terhad dengan penggunaan komputer meja atau riba sahaja.

Kemunculan komputer yang lebih kecil dan senang dipegang seperti tablet, iPad dan telefon bimbit memudahkan capaian anak-anak kepada Internet.

Ia diburukkan lagi dengan sikap ibu bapa yang begitu mudah menyediakan kemudahan untuk anak-anak mereka melayari dunia siber tanpa sebarang panduan dan pengawasan.

Kajian yang sama menunjukkan sembilan daripada 10 kanak-kanak di Malaysia pernah terdedah kepada pengalaman negatif menerusi penggunaan dalam talian.

Ketua Perhubungan Korporat Telekomunikasi Digi, Zaiton Idrus berkata, senario itu sebenarnya memberikan kesan negatif terhadap emosi mereka.

❶❷ Sekalipun ingin membelikan telefon bimbit atau iPad untuk anak-anak, ibu bapa perlu mengingatkan mereka supaya berhati-hati ketika melayari Internet untuk mengelak sebarang masalah,❸❹ katanya.

Beliau berkata, hanya ibu bapa sahaja yang dapat memberikan panduan dan bimbingan supaya anak-anak dapat melayari Internet dengan beretika.

❶❷ Ibu bapa perlu ingat bahawa memberikan peluang anak melayari Internet juga umpsama membenarkan mereka bermain di padang permainan di mana perlu ada panduan keselamatan,❸❹ katanya ketika membentangkan kertas kerja bertajuk Cara Mengurus Anak Celik Digital sempena seminar Perlindungan Untuk Kanak-Kanak di Online (Child Online Protection) di Kuala Lumpur, baru-baru ini.

Jelas Zaiton, panduan dan bimbingan itu dapat membantu mereka supaya tidak terjebak dengan perkara negatif di dunia siber termasuk membuli pengguna yang yang lain.

Sehubungan itu, katanya, ibu bapa perlu memperuntukkan masa memeriksa dari semasa ke semasa setiap kenalan anak mereka menerusi laman web sosial seperti FB dan sebagainya.

❶❷ Kawalan ini tanggungjawab ibu bapa supaya anak masing-masing tidak dipengaruhi oleh rakan siber dan pelbagai anasir jahat yang lain,❸❹ katanya.

Jelasnya, Digi sebagai syarikat telekomunikasi di negara ini turut bertanggungjawab dalam menjaga keselamatan pelanggan daripada terjebak dengan sebarang jenayah siber.

❶❷ Antaranya ❶Perlindungan Keluarga McAfee❷ merupakan perisian keselamatan Internet dibina untuk memberi kuasa kepada ibu bapa untuk menjaga, mengetahui bahawa mereka ini akan selamat kerana belajar dan meneroka di dunia siber,❸❹ katanya.

Katanya, teknologi canggih perisian tapisan menghalang kanak-kanak daripada terdedah kepada kandungan yang tidak sesuai seperti video yang tidak sesuai dan sebagainya.

❶❷ Jika ibu bapa selalu sibuk mereka akan maklumkan melalui emel mengenai apa-apa akses kepada laman web tidak sesuai yang telah dilayari oleh anak-anak,❸❹ katanya.

Sementara itu Pengasas dan Pengarah Eksekutif, Persatuan Kebajikan Generasi Gemilang (Generasi Gemilang), Daniel Tan Kok Keat berkata, ikatan kekeluargaan yang rapat merupakan kaedah terbaik supaya kanak-kanak sebagai generasi akan datang selamat ketika melayari Internet.

⑥⑥Ibu bapa adalah guru terbaik yang boleh mengajar anak-anak supaya mematuhi panduan yang berdasarkan kepada prinsip dan nilai di dalam sesebuah kehidupan itu ketika melayari Internet,**⑦⑦** katanya.

Sehubungan itu, katanya, ibu bapa mesti sedia maklum laman web yang sesuai untuk dilayari oleh anak-anak atau sebaliknya.

⑥⑥Anak-anak juga dari semasa ke semasa perlu diingat berhati-hati dalam melayari Internet supaya tidak terjerumus ke laman web yang tidak wajar di dalam usia mereka,**⑦⑦** katanya dalam kertas kerja bertajuk Realiti Dunia Siber di Malaysia.

Daniel berkata, ibu bapa perlu mendidik anak-anak supaya dapat melayari alam siber secara positif.

⑥⑥Mereka perlu diingatkan supaya bertanggungjawab bukan sahaja untuk menjaga keselamatan diri sendiri malah juga keluarga dan juga rakan-rakan,**⑦⑦** katanya.

Artikel

Penuh: http://www.utusan.com.my/utusan/info.asp?y=2011&dt=1020&pub=Utusan_Malaysia&sec=Sa_ins_%26_Teknologi&pg=st_01.htm#ixzz2T8owQWIC
© Utusan Melayu (M) Bhd